

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Mark 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész ivon.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 ft.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

a

„Székely Hirlap“

negyedik év folyamának

utolsó évnegyedére.

A jelen új évnegyed küszöbén fölkérjük apunk azon tisztelt előfizetőit, a kiknek előfizetése a múlt hó végével lejárt, hogy azt mielőbb megajítani s becses körükben terjeszteni sziveskedjenek.

Nem tartjuk szükségesnek lapunk ezutáni működéséről új programot kiadni, mivel az a régi marad. Küzdeni fogunk ezután is a Deák-párt zászlója alatt, küzdeni fogunk Erdély, különösen a székelyföld specialis érdekei mellett; küzdeni fogunk ildomos fegyverrel az unionnak mielőbbi megtestesítése mellett.

Lapunknak élénké és változatossá tételét ezután is legelső kötelességünknek fogjuk tartani; s hogy ezt annál sikeresebben megoldhassuk, felkérjük bérczes kis hazánk lelkes fiait, hogy becses közreműködésükkel jövőre is támogatni sziveskedjenek.

Előfizetés ár: évnegyedre 1 ft 50 kr, a „Jogász-Egylet“ tisztelt tagjainak 1 ft. Az előfizetési pénz a kiadó hivatalhoz: Wittich József könyvkereskedésébe küldendő.

A szerkesztőség.

Maros-Vásárhely oct. 8.

Tanítóink ügye.

Mottó: Zufrieden sein grosses Glück,
Zufrieden bleiben Meisterstück.

Nem hisszük, hogy a fenn idézett pár sor, társadalmunk egyik osztályára is oly találó legyen, mint a tanítói osztályra.

Ha figyelmesen körülnézünk bérczes hazánkban, Erdélyben, mindenütt csak azon szomorú tapasztalatokat merithetjük, hogy a tanító, a ki nek egész élete küzdés a butasággal és az előítéletek ezerféle nemével, a ki embereket teremteni van hivatva a haza és nemzet számára, embereket még pedig e szó nemes és magasztos értelmé szerint; a ki az ifjuság gondozása, ápolása és művelése által szerény napszámosként jövő nagyságunk és boldogságunk alapköveit rakja le; a ki önzetlen munkássága által fogékonnyá teszi az ifjú lelkét a jó, igaz és szép felmagasztosult eszméire: száanalomra méltó állapotban tengődik, küzd a nyomorral és az inséggel.

Ki ne tudná, hogy egy községi tanító évi fizetése 200—300 frtot ritkán haladja meg? És ki ne tudná ebből kifolyólag, hogy a tanító, ki vált ha még családja is van, kénytelen naphosszat kapálni, aratni és egyéb mezei munkát végezni? Ki ne tudná, hogy ez a tanügynek van ártalmára, mert a tanító a nyomor és inség kényszerítvén őt erre, kénytelen elhanyagolni szellemi képességének fejlesztését.

E calamitáson segíteni, ezt gyökeresen orvosolni nem csak emberbaráti, hanem a legszentebb

hazafi kötelesség. Mert mit ér nekünk, ha a kereskedés és ipar felvirágzása által az anyagi jólét tengerében uszunk, ha a szellem fejlesztését elhanyagolva, népünk hiányozván önálló gondolkozása és ítélő tehetsége, lesz ezután is, mint volt az absolutismusnak fejős birkája, jelenleg alkotmányos életünkben játékszer a kortések kezében.

Szükségesnek tartjuk tehát legelső sorban a tanítók fizetésének emelését, hogy a különben is oly háládatlan tanítói pályára, ne menjenek csak azok, a kiknek már egyéb semmi szerencsájök nem akad, hanem, hogy nyerjük meg a tehetségesebb erőket is.

Zichy Antal a tanítók anyagi állásának biztosítására a következő javaslatot terjeszté elő a „Pesti Napló 227. számában:

a) A tanítók fizetését elvszerűleg szabályozni kell.

b) Minden tanító, legyen az községi vagy bármily hitfelekezetű, álljon az állam oltalma alatt.

c) Minden tanító a rendes és tisztességes fizetésen kívül tarthasson igényt nyugdíjra.

d) Ezt első sorban az illető község vagy hitfelekezet köteles adni, mely e célra saját ügyfeleire adót vethet ki s a tanítói fizetésekből, kellő ellenörködés mellett bizonyos szabályszerű levonásokat is tehet.

e) Ott, a hol az illető politikai vagy egyházi község vagyoni ereje erre elégtelen, azt esetről-esetre maga az állam pótolja.

f) Állíttassanak fel tanítói segély-pénztárak.

Sokkal fontosabbak a fenn előadott pontok, mintsem arról nézeteinket egy cikk szük keretében megtehetnők; nem is bocs tkozunk azok taglalgatásába; hanem csak általánosan fogunk ezuttal szólni.

Fentebb elmondtuk és jeleztük azon nyomort, a melylyel hazánkban egy községi tanítónak küzdeni kell. Említettük, hogy a csekély fizetéssel dotált tanítók kénytelenek szellemi képességök elhanyagolásával oly munkákat végezni, a mire az egyesült államokbans más mivelt országokban példa sincs. Ezekből folyólag tanügyünk csak úgy fejlődhetik, ha a tanítók fizetése szabályozva lesz.

Zichy nézetének második a tanítók, nyugdíjazására vonatkozólag megjegyezzük, hogy ezen indítványt nem szabad összezavarnunk a közoktatási törvény 145. §-ával, a mely a községi tanítók fizetéséből 2%-ot levonni parancsol s egy országos segélyzési alapra rendeli külön tenni; de a felekezeti tanítókról nem tesz semmi említést.

Felhívjuk tehát Zichyvel együtt törvényhozásunk figyelmét a fenn idézett törvénycikk hégzagának kipótlására, mert míg egyfelől a kegy pénz alárendelt segélyezési mód, addig másfelől minden hitfelekezetű tanítónak az állam oltalma alatt kell állnia.

A tanítói segély-pénztárak a tanítók szükségén lehető gyorsan segíteni vannak hivatva, en-

nek célszerűsége mellett szól ezen latin közmondás: bis dat qui cito dat.

E nevezetes pontokra közelebbi számunkban részletesebben fogunk reflectálni.

Münker Arnold.

Felhívás.

A „jogász-egylet“ III-ik (bűnügyi) szakosztályának folyó hó 4-én tartott gyűlésében, egyik tagtárs Csongvai Károlynak a bpr. 156. §-lye első pontja módosítása tárgyában beadott indítványa részletes tárgyalás alapjául elfogadtatván, tisztelettel kéretnek az osztály tagjai, hogy az e célból folyó hó 11-én d. u. 3 órakor a Teleki-könyvtár olvasó termében tartandó gyűlésen megjelenni méltóztassanak.

A szakosztályi gyűlés határozata folytán

Kúti Albert,
jegyző.

Országgyűlés.

September 21.

Napirend: Bizottsági jelentések.

Elnök: Bittó István.

Elnök jelenti, hogy Csanády Sándor a szoboszlói választókerület képviselőségéről lemond, s a berettyó-újfalusi kerület képviselőségét tartja meg.

Szögyény László az állandó igazoló bizottság részéről jelenti, hogy Derencsin Márián horvátországi képviselő igazoltatni véleményeztetik. (Megtörténik.) Ezután a központi bizottság tárgyalásairól tett jelentést.

Fölolvastatván a képviselőház szeptember havi költségvetése, minthogy abban a horvát képviselők napi díjai külön soroltatnak föl, — Csengeri Antal felszólalása folytán szavazás utján elhatározatott (a szélsőbali nemzetiségi képviselők és a szélsőbali egy része ellene szavazott,) hogy jövőre e különbség a magyar és horvát képviselők között a költségvetésben mellőztetni fog.

Elnök jelenti, hogy a király leirata, mely a megürült koronaöri állás betöltésére vonatkozik, s a jelöltek névsorát tartalmazza, leérkezett, s a gyakorlat szerint a választás közös ülésben fog megtörténni.

Az ülés néhány perczre, míg a főrendiház tagjai megjelennek, felfüggesztetik.

Az országgyűlés mindkét házának közös ülése.

A főrendiház tagjai rövid idő múlva megjelentek. A főpapok s mágusok diszöltányben foglaltak helyet a képviselők között. A képviselőház padjai zsufolásig megteltek s ez egyszer a képviselők szintén ünnepies diszben jelentek meg. Az elnöki széken Majláth György a felsőház elnöke, a képviselőház elnöke Bittó mellé helyezkedett, a felsőházi jegyzők pedig az alsóházi jegyzők sorában foglaltak helyet.

Majláth György a főrendiház elnöke: Midőn az országosan egybegyűlt főrendeket és képviselőket elnöktársam nevében is tiszteletteljesen üdvözlém, egyúttal a mai ülés jegyzőkönyvének vezetésére Szál Kálmán képviselőházi tagot és képviselőházi jegyzőt, és gr. Zichy Ferraris Victor főispánt és főrendiházi jegyzőt kérem fel.

— Közös megállapodás nyomán a mai elegyes ülésnek egyedüli tárgyát azon választási cselekmény képezvén, mely gr. Károlyi György urnak a m. kir. főudvarmesterré történt kineveztetése folytán a törvény értelmében szükségessé vált, e célból van szerencsém az erre vonatkozó kegyelmes kir. leiratot felbontás és fölolvadás végett tisztelettel átnyújtani.

Bittó István a képviselőház elnöke felbontja a királyi leiratot.

Szál Kálmán a képviselőház jegyzője olvassa a királyi leiratot:

„Mi első Fenez József, isten kegyelméből Auszt. császára, Csehország kir. stb. és Magyarország királya. — Kedvelt Magyarországnak és társországi hű zászlósainak, egyházi és világi főrendeknek és képviselőinek, kik az ál-

talunk 1872. év szeptember hó első napjára Pest sz. k. városunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, üdvöt és kegyelmünket.

Kedvelt biveink! Az 1867-ik évi VI. t. c. értelmében koronaőrül megválasztott nagy-károlyi gr. Károlyi György valóságos belső titkos tanácsosunk őszintén kedvelt hívünket f. évi április 15. kelt elhatározásunknál fogva magyar királyi főudvarmesterünk kegyelmesen kinevezvén, s ennek folytán az egyik koronaőri állomás törvényesen megürülvén: hogy az országos rendek és képviselők a magyar szent korona őreinek megválasztására nézve fennálló törvényes jogukat gyakorolhassák, királyi hatalmunknál fogva a mondott koronaőri állomásra: 1-ör tolnai gr. Festetics György belső titkos tanácsosunkat s a szent István-rend nagy keresztes vitézét, ki különös megbízatásunkból a koronaőri tisztet ez idő szerint is ideiglenesen viszi; 2-ör b. Jósika Lajos valóságos belső titkos tanácsosunkat, s a szent István-rend kis-keresztes vitézét; 3-ör b. Sina Simon valóságos belső titkos tanácsosunkat és a Lipót-rend nagy-keresztes vitézét; 4-er Radvánszky Antal Zsolom megye főispánját; — kedvelt biveinket ezennel kijelöljük a megválasztandó és általunk megerősítendő koronaőr a törvényszerű esküt a törvényes szokás szerint az országos főrendek és képviselők színe előtt fogva letenni. — Hozzátok egyébiránt császári királyi kegyelmünkkel álaudóan hajlandók maradunk. Kelt Magyarországon fővárosában, Budán 1872. Sz. Mihály hó 17-ik napján. Ferencz József s. k., gr. Lónyay Menyhért s. k.

Májlath György: Méltóztassanak az országos főrendek és képviselők az itt kijelöltek közül a m. koronaőri tisztre, törvény adta joguknál fogva, megválasztani azt, kit ez országos tisztre legérdemesbbnek tartanak. (Felkiáltások: Éljen gr. Festetics György!)

Bittó István: Az országosan egybegyűlt főrendek és képviselők a megürü koronaőri méltóságra gr. Festetics Györgyöt választották. A választás eredményét miniszterelnök ur ő felségének szokott módon még ezen ülés folyamán be fogjaterjeszteni.

Májlath György: E czélből engedjék meg az országosan egybegyűlt főrendek és képviselők, hogy az ülést néhány perczre felfüggeszsem, míg a jegyzőkönyv elkészül.

Szünet után a jegyzőkönyv felolvasatván, Bittó ki mondja a hitelesítést, Majlath György pedig az ülést 20 perczre ismét felfüggeszti.

(Szünet után.)

Májlath György: Van szerencsém jelenteni az országosan egybegyűlt főrendek és képviselőknek, hogy a miniszterelnök ur ő méltósága által épen most jutott kezemhez a kegyelmes királyi leirat, melynek felbontását és felolvasását kérem.

TÁRCA.

A növénytan története Linné koráig.

Ö. Szász Istvántól.

(Folytatás.)

Luigi Anguillara, született Rómában, előbb Pádovában. volt tanár Ghini helyén, később Ferrarában élt, hol meg is halt 1570-ben. Mint ismerője a régi botanologok műveinek, nemcsak ezek ismertetése által tette magát nevezetessé, hanem künn a természetben az egyes növények szorgalmas összegyűjtése és azoknak helyes vizsgálása és magyarázata által. Bent az egész Olaszországot, Corsikát és Sardinia-t, valamint Európa délnyugati országainak nagyobb részét s ez utazásiból egy művet, adott ki, mely terjedelmére nézve ugyan nem nagy, de correct és tartalmdus.

Pietro Andrea Matthioli, Sienában 1500-ban született. Kezdetben Rómában élt, később 1555–1565-ig Pragában és Bécsben a császári udvarnál házi orvos volt és végre 1577-ben Triestben halt meg. Korában nagyon híres ember volt, még pedig nem tudományos érdemeiért hanem mint egyik legjelesebb commentatora Dioskoridesnek. Foglalkozott több új növénynek vizsgálásával is, és valóban fedezett fel sok olyat, melyek eddig nem valának ismeretesek. Ezeket megnevezte és leírta kellő hűséggel: de mégis az új növények közül vizsgálódás nála, csak mellékes ügy vala, inkább foglalkozott Dioskorides magyarázatával. Művét, mint előbb láttuk, Camerarius Joachimus is kiadta előbb latin, később német nyelven.

Arenzói Andrea Cesalpini született 1519-ben és meghalt 1603-ban. Hasonlóképp Ghini tanítványa volt s tanulmányai végeztével tanár Pádovában, Cesalpini különösen arról nevezetes, hogy Theoprasttól fogva ő az első és egyetlen botanicus ez ideig, — ki a növények systematicus osztályozását megkísérelte. Osztályozásai alapul a gyümölcsöt s ennek egymástól lényeges különbségeit, a virágnak és csészének egymáshoz viszonyát vette, tekintettel főként a termékre. Nagy tekintettel volt a magvak számára, állására és a csirának azokban helyzetére. A különbséget korán felfedezte az egy és két szikűek közt (mons-dicotyledones) beosztályozását csakis kísérletnek mondhatni. Összegyűjtött növényeiből 15 osztályt ál-

Bittó István felbontja a kir. leiratot, mely gr. Festetics György megválasztását megerősíti.

Festetics György gr.: Mélyen t. főrendek és képviselők! Felette megtisztelve érzem magamat azon bizalom által, melynél fogva koronaőrnek megválasztani méltóztattak, szerencsémnek fogom tartani ezen állásomban is a királynak és a hazának szolgálhatni. Köleltségemnek fogom ismerni híven és minden lehető módon megőrizni a szent koronát. (Eljenzés.)

Bittó István: A megválasztott koronaőr ur feleskötése, a két ház fogadtatása után Budán fog megtörténni; az e tárgyban felveendő jegyzőkönyv pedig nyomomban utána fog hitelesítettetni. — Egyéb tárgya az ülésnek nem lévén, azt bezárom. (Eljenzés.)

A két ház a királyi fogadásról visszatérvén 2 1/2 órakor az ülés ismét megnyitottatott. A főrendház jegyzője olvassa a koronaőr eskütelételére vonatkozó jegyzőkönyvet, mely hitelesítettvén a vegyes ülés 3/4 órakor eloszlott.

Szabályrendelet

az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. és 75. §§. értelmében a község jegyzői hivatal ellátására előírt képesség beigazolása végett megkívántató szigorlat tárgyai és megtartás módja iránt.

I. A szigorlat tárgyai.

1. §. A jegyzői szigorlat tárgyát képezik:

a) Az állami közigazgatás szervezetének általános ismerete főbb vázlatokban.

b) A községek rendezéséről szóló törvény (1871. évi XVIII. törvényezik) és törvényhatósági szabályrendeletek.

c) A köztörvényhatóságok rendezéséről s a nemzetiségi egyenjoguságról szóló törvényeknek (1870. XLII. s 1868. XLIV. törvényezik.) ugyszintén törvény szerint a községi hatáskörbe tartozó vagy a községek érdekeit községek érdekeit közelebből érintő ügyekre, jelesül közegészségi-, építészeti-, tűz-, víz-, ut- és közrendőrségre. a közcsend és rend s a személy- és vagyonbiztoság fenntartására, szegények ellátására, községi erdők fenntartásai árva és gyámhatóság gyakorlatára vonatkozó szabályok és rendeleteknek azon intézkedései, melyek a községek jogait és kötelezségeit, vagy azok ügy és hatáskörét érintik.

d) A községi ügyvitel, háztartás, pénztárkezelés, számvitel módjának tüzetes ismerete.

litott, és első osztályba, mint szerinte a legfőbbeket a fásnövényeket tette (fákat, cserjéket) és azután a félcserjéket (suffrutex), melyek némelyek szerint például a salvia officinalis Zsálya is) meg a füveket, mely elrendezés által természetesen sok rokonnövényt egymástól elválasztott.

Olaszország legjelesebb botanikusai egyike a tevékeny és munkás Fábius Colonna, kit sokan Columnának is neveznek s kit tulajdonképpen a következő időszakhoz számíthatni. Született 1567-ben és meghalt 1640-ben.

Egy kínos betegség, a nyavalyatörés, mely őt kora ifjúságától fogva gyötörte, a régi botanicusok tanulmányozására készítette, mintha valami azt sugalta volna neki, hogy ezekben találja meg a gyógyszer betegsége ellen. És ezt leginkább a Phubon vélte rejleni (a phont ő gyökörnek, Valeriana officinalis, nevezi) melynek használata által csakugyan sikerült is neki nyavalyájától végkép megszabadulni. De ő itt nem állott meg, hanem vizsgálódását és tanulmányozását tovább is folytatta a legkitartóbb szorgalommal s még alig volt 25 éves, midőn az első művét kiadta. (Fabii Columnat Thutobasanos — Neap 1562.) melyet 14 évvel későbbben egy második, az elsőnél sok tekintetben jelesebb követett. Később calabirai helytartó volt, hol bő alkalma volt ismereteit a természet vizsgálásával gazdagítani és hazája növényzetét jobban megismerni.

Ő készítettett munkájához legelsőbben rézmetszetű ábrákat rendszert ugyan nem követett, de a virág egyes részeit nagyon pontosan írja le és mutatja be képein, és azt mondja, hogy a virágzat viszonyairól, nevezetesen a szirmok alakja és számáról a növények közt a különbséget leginkább fellelhetni. Ismertet sok új és általa felfedezett növényeket, melyekkel a növényismeretet előmozdította.

Európa több országában kevesebbet foglalkoztak a növényekkel, mint az eddig látattakban, folyama évszázadban, alatt.

Franciaországból Ruelle Jánost említhetjük először is, ki Soissonban 1474-ben született és 1537-ben halt meg. Előbb a francia király házi orvosa volt, később kanonok lett s ismeretessé tette magát kortársai előtt; Dioskorides fordítása és magyarázata által. Ezen kívül irt egy

e) Az állami adók szervezete, s az egyenes állam adók jelesül a föld-, ház-, jövedelmi- és személyes kereseti adó iránt fennálló törvények szabályok és rendeletek.

Az adók kivetése, beszedése, biztosítása és behajtására vonatkozó törvények (1868. XXI. és 1870. LV. törvényezik); az adók elengedése iránt fennálló intézkedések: a birtokváltozásoknál szükséges nyilvántartási eljárás.

Az egyenérték, továbbá az illeték- s bélyegtörvény dohánytermelés, egyedáruság, szeszégetés, bor- s hus-fogyasztási adó, s a serfőzésre vonatkozó törvények főelveinek ismerete különös tekintettel az azokban előforduló határidőkre és azon részletekre, melyek ezen törvények és szabályok áthágásainak büntetését tárgyzazzák.

f) Az 1868. LIV. törvényezik 2-ik §-a értelmében gyakorolt, s a 9-ik czim I-ső fejezetében szabályozott községi bíráskodási eljárás; ugyszintén a halálesetek felvételében, s a hagyatékoknak a fennebbi törvény 563. §. értelmében előleges biztosítására vonatkozó intézkedésekben, jelesül a leltározásban való gyakorlati jártasság.

g) A népiskolai oktatást rendező törvény (1868. XXXVIII. törv. czikk.)

h) A véderőről szóló törvény (1868. XL. törv. czikk) végrehajtására, s a hadsereg és honvédség tartalékosainak és szabadságtöltőjainak nyilván tartására vonatkozó utasítás.

i) A mezőrendőri, vadászati és ipartörvények 1840. IX. 1872. VI és 1872 VIII. törv. czikk) a mérték- és sulyrendszer alapelvei.

A távirati vonaloknak könnyelmű vagy roszakaratu háborítása és az erre kitűzött büntetések iránt fennálló rendeletek.

Az 1859. évi állategészségügyi szabályrendelet, különös tekintettel a marhavész elleni intézkedésekre.

k) Az utak építésére, fenntartására s a közmunka kezelésére vonatkozó törvények, szabályrendeletek és utasítások: ezeken felül különösen oly helyeken, melyek közhasználatu vizekkel, csatornákkal és vízipitványokkal érintkeznek, a vízrendtartásra és vízjogra vonatkozó törvények (1840. X. 1871. XXXIX. és LX. törvény czikk) és rendeletek s a hajó-malmok és hajózás iránt fennálló rendszabályok.

l) Községi bírósági-, tanács- és képviselői ülések jegyzőkönyveinek vezetésében, községi, bírói ítéletek s ezen bíróság előtt létrejött egyezségek; az állami vagy községi közigazgatás körében megkívántató hivatalos jelentések, felterjesztések, bizonyítványok s egyéb ügyiratok fogalmazásában, a községi leltár, költségvetés, számadások szerkesztésében, községi adók kivetésében való gyakorlati jártasság.

(Vége köv.)

kis munkát*) a növények természetrajzáról ebben találjuk első nyomát a botanikai terminológiának, mely azonban nagyon ügyetlenül van összeállítva.

Ruelle épen úgy, mint Dioskoridesnek előbbi ismeretűi, inkább volt szobatudós, mint természetvizsgáló.

Pierra Jena Narboneban született és összeköttetésben állott Valth. de l' Obellel, kivel együtt fáradozott a növények összegyűjtése és vizsgálása körül, s kinek munkáit, mint előbb említettük, ki is adta.

Mindkettőjőknél híresebb és tevékenyebb volt. Jacques Dalechamp orvos Caenből, (szül. 1513-ban, megh. 1588) Neki terve volt egy munkát kiadni, melyben képviselve legyenek mindazon növények, melyeket eddig különböző írók ismertettek. Művén 30 évig dolgozott: de mielőtt világ elé bocsáthatta volna, meghalt. Halála után a kiadást Jean des Moulin vállalta magára, de ő sem fejezhette be egészen, mert halála ebben meggátolta. A mű terjedelmes, de nem kielégítő. Az a sok rendetlenség, hibás synonymiák értékét nagyon csökkentik. Bauhin-Gáspár mondja, hogy e munkában legalább is 400 növény kétszer háromszor előfordul, mindannyiszor más-más nevek alatt. A növény egyének leírásából több helyt hiányzik a természeti hűség, míg más helyt a leírás éppen nem illik ez illető növény odaállított rajzára. Mint könyv elején meg is mondja Dalechamp, semmi rendszert nem követett és mégis több helyen vannak a rokonnemű növények egymás mellett tárgyalva. Néhol azonban ezek között is eléjőn egy vagy több idegennemű. Az ily helyeket leszámítva, művében mindenféle növény, mely erdőkben, csalikokban, kék és gyümölcsös kertekben eléjőn, minden systematicus rendezés nélkül van összehalmozva.

(Folyt. köv.)

A bőr ápolása.

Baer W. után: Deák Gyula.

Az újabb kor igen fontos vivmányai közt egyetlen azon felfogás, hogy jobb a betegségnek elejét venni, mint meggyógyítani. A civilisatioval szemben általában azon

*) John. Ruelli, Suessionensis, De stirpium natura et historia libri III. Paris 1536.

Helyi dolgok.

— **Baleset.** Mult szombaton Szelinger Ferencz nevű katona a közös hadseregben, kiment vadászni. A nála levő kétesővíz fegyverrel le is durrant egy rigót s azután a fegyvert, a melynek egyik csőve töltve volt, leereszti maga mellé, pipára gyújtani készülvén. A vele levő vizsla hízlelve a két első lábát reá akarta tenni, s addig játszott, míg a felhúzott fegyver elsült s a szerencsétlennek agyát összezúzta. E váratlan csapás nehéz fájdalommal sújtá a szegény szülőket, a kik minden reményüket egyetlen fiokban helyezték. Nyugodjék békével.

— **Vasárnap** délután egy városunkban tartozkodó komédiás társaság igazgatója tartá hajmeresztő sétáját a levegőben. Sok ügyesség és nagy gyakorlottsággal sétált az Apolló hiujához erősített kötelen. Bámulója volt elég, de jövedelme nem sokra mehetett.

VEGYES.

— **Apa és fiu.** Hackländernek, a híres német regényírónak van a bécsi hadi iskolában egy fia, ki a lefolyt hadi-iskolai évben azzal örvendeztette meg atyját, hogy a vizsgálaton megbukott. Az apa leül és következő levélkét írja szeretett fiának: „Gonosz fiu! Mennyi szeretettel és gondnal viseltetem irányodban és te azt a gyalázatot követed el rajtam, hogy megbukol. A fiu zsebre rakta a levelet, de ime nemsokára ütött a bosszu órája. Az apa egy vigjátékot ír: „Diplomatische Leiden“ s a vigjáték a mult napokban megbukik. A fiu leül és ír apjának: „Gonosz apa! Mennyi gondnal és szeretettel viseltetem irányodban és te azt a gyalázatot követed el rajtam, hogy megbukol.“ Az apa bizonyosan jóízűt nevetett a revanche-on.

— **Házasságra buzdító egyesület.** Brassóban a házassalandó ifjak oly egyesület hoztak létre, melynek célja, hogy egymást a házasságra buzdítsák. Az egyesület pénztárából díjak is osztanak azok részére, kik elmtáskosodásukat bejelentik.

— **Hosszu álom.** Temesvárt egy cipész neje, ki régóta betegeskedik, mult hó 26-án egy kitűnő étvágyal elköltött ebéd után, mély álomba merült, melyből még mindig nem ébredt fel. Arcszíne halványpiros, érűtését, bár gyengén, de lehet érezni. A háziak már koporsót is hoztak számára, de az orvos parancsára eltá-

volították azt. Az orvos meg van arról győződve, hogy a nő még fel fog ébredni s akkor igen rossz hatást tehetne reá a koporsó megpillantása.

— **Kisfaludy-ünnepély.** Kisfaludy Sándor születésének századik évfordulóját, melyről a főváros irodalmi köréi megelégedtek, a késmárki lyceum tanári kara és tanuló ifjúsága f. év szeptember 27-én kegyeletesen megünnepelte.

— **Pályázat.** A „Közigazgatás“ szerkesztősége tiztíz arany pályadíjt tűzött ki a következő négy tételre: 1. A törvényhatóságok, mint közigazgatás és önkormányzati szervek viszonya a központi kormányhatalomhoz, beható tüzetességgel ismertetőleg tárgyalva s előadva törvényeink és statútumaink értelmében. 2. A községek, mint közigazgatási és önkormányzati szervek viszonya a törvényhatóságokhoz, tüzetesen előadva törvényeink és statútumaink értelmében. 3. A közegészségügyi hatóság szervezésének korszerű reformja, viszonyaink s a tudomány mai álláspontjának tekintetbe vételével. 4. Rendőrintézményünk korszerű reformja, különös tekintettel a fővárosban szerveztetni czélzott államrendőrségre.

— **Polgári házasság.** Ismét egy magyarországi nő kénytelen Bécsbe menekülni, hogy választása szerint és szűkkeblű felekezeti szabályok által nem gátolva, léphessen házasságra. Pécsvárról ugyanis Grossmann Mária asszony egy alezredes övegye, polgári házasságot fog kötni Kohn Adolf bécsi lakossal, s a jegyesek ki is vannak hirdetve a bécsi városi tanács fekete tábláján.

— **Levéltári enquete.** A belügyminisztérium korábbi országgyűlési végzése alapján enquetet hívott egybe, melynek feladata véleményt adni az iránt, mikép lehessen a bécsi két cancelláriai, a kolozsvári guberniális és budai kamarai politikai levéltárokat az országos levéltárral egyesíteni, azokat Budán, külön épület hiányában czélszerűen elhelyezni, s a tudomány számára is könnyen hozzáférhetőkké tenni. — Ezen enquetebe meghivattak: Horváth Mihály püspök, Groisz Gusztáv miniszteri tanácsos, b. Nyáry, b. Mednyánszky, Nagy Imre, Frankl Vilmos, Thaly Kálmán, Pauler Gyula és Peősz miniszteri titkár. Az enquete oct. 6. délután kezdte meg munkálkodását, s mindenekelőtt a levéltári helyiségeket szemlélte meg.

— **A bankkérdés,** mint a „Reform“ írja napról napra közeledik megoldása felé, de — ma még nincs azon stádiumban, hogy a kormány által végérvényes határozatok hoztak volna. Pipitz bankigazgató több napig Pesten időzött és sürűn értekezett a kormányval s Deák Ferenczet is meglátogatta, kinek felfogásáról igen nagy elismeréssel nyilatkozott. Beszéltek azonban, hogy egyuttal egy berlini konsortium is hajlandó a tőkéket egy magyar jegybank felállításába befektetni. Minthogy a magyar bank mindenesetre csak idegen pénzzel és hitellel volna felállítható, az országnak nincs semmi érdeke a szolid

meg minket; keresztüljuggatva tűnik fel szemünk előtt, mint szita. Külbőrünk (Epidermis) egy kis darabján a lyukakat pontosan megszámlálták s kiszámították, hogy testünk külsője millió lyukkal van behintve s éppen ezeknek van igen fontos rendeltetésük, ugyanis fenntartják belső szervezetünk és a külvilág között a közlekedést. Most már tudjuk a mindennapi életből, hogy azon államok vannak a legjobban, hol a határközlekedés legszabadabb. Tehát gondoskodunk kell, arról hogy ezen közlekedést bőrünkön át lehetőleg elősegítsük, ez megtörténik, ha azt mentől tisztábban tartjuk.

Hogy valóban létezik bőrünkön át ily közlekedés, az izzadság kétségtelenül teszi, mely abból áll elg. Az izzadást általában csak időnként tapasztaljuk, de azért ezen kiválasztás állandóan megmarad, még pedig oly jelentékeny fokban, hogy a kigőzölgség következtében bőrünkön át 24 óra alatt testünk súlyának 6 $\frac{1}{2}$ részét veszítjük el. Ha tehát valaki 134 font súlyú, 24 óra alatt két fontot veszít abból bőren keresztül. Némely körülmény alkalmával ezen veszítés még nagyobb. Legnagyobb része vízből áll, melynek elvezetésére vannak testünkön még utak, de a vízzel más anyagok is válnak el, melyeknek csak ezen kimenet van nyitva. A kellemetlen szag, melylyel az izzadság bír, megtanít minket arra, hogy ez nem csak tiszta vízből áll. A vízben feloldódó anyagok elválása, melyek bőrünkön át, mint izzadság vagy, mint láthatlan vízgőz távoznak el, nagy befolyással van a vér tisztaságára s így az egészségre; mert mindazon anyagok testünkben elhasználtak, tehát haszontalanok.

De a vizen kívül még gőz is válik el, bőrünkön keresztül. Így például Abernethy állítása szerint egy felnőtt ember felbőre 24 óra alatt 400 négyszög hüvelyk kiterjedésű, vagyis körülbelül két lat súlyú szénsavat (Kohlensäure) választ el, melynek a bőrben való megszoródása szinte igen kártékony.

„A vér tisztítása“ kezdettől fogva nagy szerepet játszott a nép között, de fájdalom e cím alatt mindenféle káros szereket állítottak elő, és a módokat ennek tisztítására egészen fonakul kezdték. Érvágások, hajtszerek s mindenféle orvosságok a vért nem tisztították, melyekkel a nép tudatlanságát kizsákmányolták s meggazdagodtak, maga a fogyó vagy nővő hold, melynek segítségére olykor számítottak, ez esetben teljesen szük-

bécsi bankot mellőzni, feltéve, hogy az hasonló feltételek alatt és egyenlő szabad szerkezettel állítaná fel a magyar bankot, mint valamely más külföldi társulat.

— **Pejašević Pál gr.** tulajdon költségén iskolát építtetett. Ez épület első emeletében van a tanító három szobából álló lakása; a földszint két tágos szobát foglal magában, a fiu- és nő-növendékeknek. Az iskola mellett van egy kert. A gróf ur egy népkönyvtárt és Zágrábból nemzeti könyveket rendelt meg. Azon kívül 2000 forint alapítványt tett, melynek kamatai az iskolaépület kijavítására és a könyvtár gyarapítására vannak szánva.

— **A keleti marhavész állásáról.** A földművelési, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztérium értesítése szerint a keleti marhavész f. évi augusztus 28-tól kezdve szeptember hó 11-ig Gácsországban a borszczow, kolo-meai és zaleszczyki járásokhoz tartozó Boriszkovec, Wierbiaz, Nowosiolka, Kostinkowa és Mielnica községekben, valamint a Kozaczowka, Skala és Husiatyni vesztegintézetekben uralgott; ugyszintén Bukovinában, Wignitztól $\frac{1}{4}$ mértföldnyire eső Ozornohury községben is felmerült. A többi osztrák tartományok vészmentesek.

— **Egy király végőrái.** — A kopenhágai „Ill. Tid.“-ben egy szemtanu XV. Károly svéd király utolsó napjait és óráit írja le. Miután leírta volna a tengeri utat és a megérkezést Malmöbe, hol az elsoványodott király láttára a néphurráh kiáltása egyszerre annyira elnémult, hogy a király lépteit is meglehetett hallani, elmondja szerző, hogy a király az országkapitány lakába érve, élénken így nyilatkozott: „Ma meggyőződtem, hogy a nép szeret, és azt hiszem, hogy nélkülözni fog, ha majd meghalok.“ Valamivel később mondá: „Bár csak szármayam volna, hogy Ulriksdalomba repülhetnék és ott meghalhatnék!“ Délután eljött a dán koronahercegi pár a kis Keresztély herceggel. A király nagyon megörült a gyermek látásának, és kezét annak fejére téve, mondá: „Belőled bizonyosan derék ember lesz!“ Este a dán vendégek, a közel veszély minden sejtelmé nélkül, elutaztak Szerdán délután ismételt válság állott be, mely nem hagyott kétséget az iránt, hogy a halál közeledik. A király erje roppant gyorsasággal fogyott. „Hiszed-e, hogy tud-elem ez éjszakát?“ kérdé orvosától. és midőn ez habozott, határozott feleletet kívánt. — Nem felelt, végre az orvos „én nem hiszem, hogy felséged megéri a holnapot — Ereje gyorsan fogy, — és ha új roham lepi meg, — a halál nemsokára beáll.“ — „Azt hiszed, hogy erős fájdalmaim lesznek?“ kérdé a király. — „Felségednek erre is el kell készülnie, azonban lehet, hogy azokon könnyen átesik.“ A király férfinak nyugodalommal hallgatá mindeztés bucsuzni kívánt környezetétől. Erre igen megható jelenet következett. A király kérelmére belépett Olen prépost és egyszerű, forró imát mondott. A királyon meglátszott, hogy teljes lelkevel követi az imát. „Látod-e, hogy ujjaim már fejednek?“ szólt az orvoshoz fordulva. — „Felségednek nem szabad kétségbeesnie, meglehet hogy, még bekövetkeznek a fáj-

ségtelen. Mindenesetre a vér az életnek hatalmas tényezője, de azért nem szabad, hinnünk, hogy e tényezőnek minden lehetséges, és hogy kívülről mindent tetszés szerinti mennyiségben képes felvenni. Mindent, mi saját szerkezetének nem képezi részét vagy tagját, ki vet a vér vagy elpusztul. Sőt abból is, mi saját felújulására megkívántatik, csak a szükséges mennyiséget veszi fel, a maradékot később használja. Ha például valaki a vizet hordoként inná, mégis vérében nem lenne több vízzész az által, mint előbb volt. Ehez hasonló történik a sál. Bár mennyit használunk el abból vérünk azért nem lesz, sósabb. A változhatlan forgásban, mely testünk belsejében létezik, a vér vegykészületében szüntelenül egyformaságra törekszik.

Ezen ugynevezett anyagváltakozáson (Stoffwechsel) nyujszik főkép egészségünk. Életünk, testünk minden részében való örökös építés és rombolásból áll. Ezen örökös váltakozás főkép a vérről gondoskodik. Az élettevőkénység által testünk elhasznált részei a vérbe mennek át és kelyüket mások foglalják el az edeleből vevén a hasznos anyagokat. Ha az elhasznált részek testünkben visszamaradnak, méreg gyanánt hatnak arra, ha lassanként meggyűlnek halált okoznak, de egészségünkben már jóval az előtt szomorú előjelek, rendtelenségek állanak elő.

Ezen haszontalan anyagok számára kimenő helyet képeznek bőrünkön a lyukok, a kis nyílások, melyek testünk egész felületén elszórva vannak. Ezek a bőr alatt fekvő gyöngö szellőcsövekbe vezetnek, melyeket a boncztanban „izzadság mirigyeknek“ (schweisstreibende Drüsen) neveztek el. Ezen csövek mindnyájan, ha kifeszítettnek $\frac{1}{4}$ hüvelyk terjedelműek. Ha Wilson Erasmus szerint a tenyeren minden négyszög hüvelyknyi téren 3528 ily cső van, akkor ezen négyszög hüvelyknyi térben legalább 882 hüvelyk terjedelmű ily cső létezik. Testünk némely részein e nyílások még számosságban, egyebütt kevésbé számosak. Ha középszámitással minden négyszög hüvelyknyi térbe 2800 csövet veszünk, akkor megtudjuk testünk felbőre 2500 négyszög hüvelyknyi levén, hogy több, mint hat német mérföldnyi bémulatos hosszúság kellene e csövecskének.

(Folyt. köv.)

dalmak." — Kis vártatva kinyújtá a király karját és kérdő: „Hány érvézés?” — „Negyven, Felsőg.” — „Még is annyi!” szölt a király. Hangja most már oly gyenge volt, hogy halk suttogásként hangzott. Idő múlva a király nyakára tette kezét és mondá: „Még ide fenn nem érzek hideget.” Valamivel később egy eau-de-Cologne-val megnedvesített kendőt, melylyel fejét borogatták, eltávolított, mintha forróságot érezné. Ez volt az utolsó életjel; ezentúl egészen csendesen feküdt és szabályosan, de egyre gyengébben lélegzett. Körülötte mély csend volt, ekkor felállott orvosa, Lundberg, és mondá: „királyunk most szenvedett ki!” Csendesen és nyugodtan halt meg; az óra öt percet mutatott kilencz után. Végül hozzá teszi író: „Károly király szebben és férfiasabban halt meg egy hősnél.”

— **Szarvasmarha** szállítási engedély. A földművelési m. kir. ministerium, értesítése szerint a magyar nyugoti-és déli cs. kir. szabadalmas vasutvonalokon fekvő pápai-, veszprémi-, deveseri-, és siófoki vasuti állomásokon a szarvas-marha fel- és lerakását a fennálló 1854. évi állatjárvány szabályrendeletek 44-dik §. 5-dik pontjában foglalt feltételek szoros foganatosítása mellett megengedte, s a vaspálya igazgatóságok értesítése, valamint az e részben szükséges közhirítélet iránt is egyuttal intézkedett.

— **A műkedvelők** előadása nem szombaton, mint ez kitűzve volt, hanem vasárnap fog megtartatni az Apolo udvarán levő nyári szinkörben. Előjegyzéseket tehetni a Dájbukát testvérek kereskedésében. Felhívjuk ezen előadásra közönségünket, hogy tömeges pártfogás által azon szent ügyet, a mely teltre ösztönözé nemes keblű ifjainkat, egy lépéssel előbbre viinni a valóságstadumához ne késsenek.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilv. ülésében 1872. év október 9-én s következő napjain következő ügydabok fogtak előadatni.

(Folyt és vége.)

II-ik Tanács polgári ügyekben.

Tribusz Antal k. t. r. bíró által.

Hétbírói uradalom, Porcesza közs. e. pénzbírság, i., Rekoviczán Nikuláé, Imberusch Petru e. leg. díj. i., Ciora Tamás, Stojka Juon e. 8 frt i., Remisch Rozina s. t. Gurt Heinrich e. lefog. ing. i., Nikáviós Margit s. t. Gusovsky Ferencz e. végreh. megszüntetése i., Sulika Floréa, Muzgereanu Mária e. előj. i., Harsianu Pap László, Markus Ruzsán s. t. e. zárl. i., Keis Péter, gr. Toldalaghi Viktor ellen végreh. iránt.

Dóza Dániel k. t. r. bíró által.

Szentkirályi Sándorné, Balla Márton e., adós. iránt, Fergő Juliánna, Gelei András e. adós. i., Miske István, Szarvadi Dénes e. adós. i., Bure Miklós, Kure István e. adós. i., Mikok János, Antal Péter e., birthb. i., Császár József, Fodor György e. birthb. i., Kovács János, Becze Elek ellen, tart. s. élelm. iránt, Gál György, Gál Imre adósság iránt.

Sándor János k. t. r. bíró által.

Márkus Oszfeld, Schvarg Mózes e. tengely emel. i., Motora Mária, Moráriu Gerászim e. birthb. i., Kósa Dénes, Dóza Sándor e. birthb. i., Ométa Ádám, Ométa Nikulaj e., fek. kb. i., Patitia Petru, Patitia János e. birthb. i., Wachsmann Alaudius, Bakó Ferencz e. som. vh. iránt, Alb Ádám, Popa Alexandru e. som. vh. i., Bertia Nonu, Bertea Silimon e. fairási jog. i., Kővári László, Sigmond Miklós e. 180 frt i., Kecsed József, Antal Pál e. 20 frt i., Gergely Jánosné, Gergely István e., kásh. i., Ugron Ádám, Barra Ferencz e. fekvő birt. átad. i., Májer Ignác, Mokán Vasília e. telekk. kiig. i., gr. Teleki Miksáné, Tatár Juon e. haszn. jog. békeb. i.

Pipos Péter k. t. r. bíró által.

Vurm Simion, Albert György e. birthb. i., Mózes Tamásné, Winkler András e., 118 frt i., Salamon Ábrahám, Binder Stélan e. 45 frt i., Gerdiánu Simion, Tyerjea George e. som. vh. i., Keresztes János, Tatonur Miklós e. 65 frt i., György István, Gora Lajosné e. 100 frt i., György István Zsiku Szakács s. t. e. 50 frt i.

Petri Ádám k. t. r. bíró által.

Lusztig Izsák s. t. Ábrahám Dávid e. 140 frt iránt, Máyer Lázár, Ilyés Rozália e., 29 frt 92 1/2 kr. i., Vararán Juon, Vararán Nikita e. som. vh. i., Bálint Mihály s. t. Weis Márk e. som. vh. i., Rakai Lajos Lóvi Bávid e. 189 frt krts. i., Pop Vasília a Mori, Jep Juon a Mosi e. som. vh. i., Frendel Dénes s. t. Bodo Dávid e. haszn. felm. iránt, Grossman Salamon, Nyerges Gligor e. som. vh. iránt.

Szolga Miklós k. t. r. bíró által.

Ács Mózesné s. t., Ács Károly e. som. visz. iránt, Oltyán Péterné s. t. Csergezán József s. t. e. som. visz. i., Horváth Theodosia, Török Mária e. 80 frt s. j. i., Farkas Áron, Trifán Vasília s. t. e. 228 frt 20 kr. i., Beczás János, Takó Sándor e. som. vh. i., Izsák Saul, Stir Gávrilla e., 461 frt 55 kr. i.

Ilyés Károly k. t. p. bíró által.

Hauschilp György, Osztián Bogdán e. szántó iránt, Folbert Thomás, Árzt Valentiu e. birthb. i., gr. Haller Fe-

rencz, Szászkei község s. t. e. birtokháborítal i., özv. Szász Jánosné s. t. Gazda Susánna e. egy ökr. visszaadása i., Morseher Károly, Grünfeld Jakab e. 63 frt 72 kr. iránt, Jérémiás Mária s. t., Makrai László e. 80 frt s. jár. i., Jaksch József, Selyk község e. 100 frt s. jár. i., Blam Lázár, Demián Timofteiu e. teljes. i. Bisztrai Mária, Székely Károly e. 80 frt i., Seidel Sofia, Breslós Sofia e., Bájer Gusztáv, János e. 5 frt 75 kr. i., Hertel Sámuel, Jekel János Pál e. 1800 frt előjegyzése iránt.

III. Tanács bünygyekben.

Vajda Simon k. t. r. bíró által.

Floriska Juon e. vagyoubiztonság e. kih. iránt, ifj. Farkas Lajos s. t. e. testi biztonság e. kh. i., Szánpuly István e. becsületsértés i., Deremus Leon e. testibiztonság e. kh. i., dr. Cseh Károly e. becsületbiztonság e. kh. i., Bartha István e. vagyoubiztonság e. kh. i.,

Spech Adolf k. t. r. bíró által.

Csábai István e. becsület s. testi bizt. e. kh. iránt, Patakfalvi Mihály s. t. e. becsületsértés i., Nagy Lajos e. lopás i., Miku Juon e. testi biztonság e. kh. i., Datsch Rubin e. becsületbiztonság i., Schuller János Bross György s. t. tolvaj. i., Drégán Dánilla e., testi biztonság e. kh. i., Tózsér János s. t. e. lopás i., Császár Samu e. becsületbizt. e. kh. i., Fábán Istvánné e. testi biztonság e. kh. i., Jakab János e. becsületbiztonság e. kh. i., Predea Miklós e. becsületbi tonság e. kh. i., Nán György ellen, testi biztonság e. kh. i., Kalo Máris s. t. ellen becsületsértés iránt.

IV. Tanács urbéri ügyekben.

Gruz István k. t. p. bíró által.

Tollas Károly, mint gr. Teleki Miksa felhatalmazotja, Sárdi birtokosok e., Bágya Ferencz örökössei, Derzsi Samu e. majorság természetű beltelek i., Bágya Fere cz örökössei, Baka Juon e. külsőségeként, Bágya Ferencz örökössei, Lukács János e. beltel. és küls. i., Bágya Ferencz örökössei, Török András e. majorság természetű beltel. és küls. visszaadása iránt.

Bécsi tőzsdei árkelet

(oct. 5.)

5% metallique	65.35
5% nemz. államkölcsön	65.35
1860. államkötvény	102.25
Bankrészvénny	873.—
Hitelrészvénny	331.—
London	108.85
Ezüst	107.65
Arany	5.25
Napoleon arany	8.74
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	79.—
" " " temesi	78.50
" " " erdélyi	77.50
" " " horvát-slavon	—

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

HIRDETMÉNYEK

(18) 1-3
Wittich József könyvkereskedésében

M.-Vásárhelytt kapható:

Községi közigazgatás, vagyonkezelés és számadások kézikönyve.

Irta: **Till Antal.**

Ára 2 frt 50 kr.

A m. k. belügyminisztertől, a jegyzői szigorlatra készülőknek ajánlva.

(13) 2-2
küldimeg bérmentes megkeresés folytán

ORLICÉ R.

menyiség-tani-tanár

Berlinbe, Wilhelmstrasse Nr. 5.

legujabb nyeresimenyi jegyzékét,

(nem előrefizetéssel, miként sok más névtelen csaló utánzó, kik ellene a legroszabb vádokat terjesztik a hirdapokban) és felvilágosításait tudományilag is elősmert és számtalanszor szerencsésnek bizonyult **Lottériai utasításait.**

A ki mer, az nyer, a próba nem árt!

D. R.

(4) 21-*

Legujabb törvénykezési munkák.

Kaphatók Wittich J. könyvkereskedésében

Maros-Vásárhelytt.

Az 1872. évi Törvények gyűjteménye.

8-adrét I. füzet ára 60 kr.

Kézikönyv a

BIRÓSÁGI VÉGREHAJTÓK számára

irta: dr. Dárdai Sándor, ára 2 frt.

SZABÁLYRENDELET

az irodai szükségletek fedezése, az irodai általános kezelése és az erről vezetendő számadás tárgyában.

Szabályrendelet,

a bünvádi eljárási költségek meghatározása tárgyában, ára 50 kr.

Az új vadásztörvény

üggelekül állandó vadásznaptárral, ára 40 kr

AZ ÚJ IPARTÖRVÉNY

ára 30 kr.

Az új.

Szolgabírói hivatal

kézikönyve

megyei tisztviselők, ügyvédek, jegyzők, és községi előljárók használatára.

ára 2 frt.

Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr.

Az igazságügyminister által javaslatba hozott

Szabályok a bünvádi eljárás

tárgyában ára 40 kr.

Kapható továbbá:

A BOGYÁR-GYÜMÖLCS

(málna, ribizke, eper, afonya, köszméte sat.

tenyésztése

különös tekintettel a szőlő-lugas miveltésre

ára 50 kr.

Magyarosan

irta Gyergyai Ferencz, ára 1 frt 40 kr.

Helység-névtár.

Erdély községeinek betűrendes névtára,

ára 1 frt 50 kr.